8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ
2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan kazanımlardan bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

2. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerinin kazanımları, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

Kazanım: İTA.8.5.1. Atatürk Dönemi'ndeki demokratikleşme yolunda atılan adımları açıklar.

1. Mustafa Kemal Atatürk, millet egemenliği esasına dayalı ve cumhuriyet idaresine sahip ülkelerde siyasi partilerin varlığının doğal olduğunu düşünüyordu ve Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası için "Bırakınız karşımıza çıksınlar. Memleket işlerini münakaşa edelim." diyordu.

Buna göre Mustafa Kemal Atatürk neden mecliste birden fazla parti olmasını istemektedir? Açıklayınız.

Kazanım: İTA.8.6.1. Atatürk Dönemi Türk dış politikasının temel ilkelerini ve amaçlarını açıklar.

2. Tam bağımsızlık denildiği zaman elbette siyasi, mali, ikdisadi, adli, askeri, kültürel ve benzeri her hususta tam bağımsızlık ve tam serbestlik demektir. Bu saydıklarımın herhangi birinde bağımsızlıktan mahrumiyet, millet ve memleketin gerçek manasıyla bütün bağımsızlığından mahrumiyeti demektir.

Mustafa Kemal Atatürk'ün bu sözünde geçen altı çizili alanlardan birini tam bağımsızlık ilkesiyle ilişkilendirerek açıklayınız.

Kazanım: İTA.8.6.2. Atatürk Dönemi Türk dış politikasında yaşanan gelişmeleri analiz eder.

3. Bugün bayram günüdür, sevinç günüdür. Niçin, bilir misiniz, ey sevgili yurttaşlar? Çünkü Lozan, Montrö'de taçlandırılmıştır. Lozan tamdır ve tamamiyetini daima tarihte okutacaktır. Fakat onu mustarip eden (sıkıntıda bırakan) ufak bir şey, Boğazlar vardı. İşte o Montrö'de çözümlenmiştir.

Bu konuşmadan hareketle Mustafa Kemal Atatürk'ün Lozan ve Montrö ile ilgili düşüncelerini açıklayınız.

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 8

KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağının önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır. Bu tablolardaki örnek senaryolarda yer alan sorulardan bazıları tek, bazıları ise birden çok kazanıma erişme durumunu yoklamaktadır.

NOT: Konu soru dağılım tabloları öğretim programında yer alan tüm kazanımlar dikkate alınarak hazırlanmış ancak tabloda sadece soru sorulması planlanan kazanımlara yer verilmiştir.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı'na ve Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne aşağıdaki karekodları okutarak ulaşabilirsiniz.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı

Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği

8. SINIF 2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI VE ÖRNEK SENARYOLAR

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurgularındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğin benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Örnek senaryolardaki kazanımlar, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ
2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU

SENARYO 1

Ünite	Kazanımlar	Soru Sayısı
ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE	İTA.8.4.1. Çağdaşlaşan Türkiye'nin temeli olan Atatürk ilkelerini açıklar. İTA.8.4.6. Ekonomi alanında meydana gelen gelişmeleri kavrar.	1
	İTA.8.4.2. Siyasi alanda meydana gelen gelişmeleri kavrar.	1
DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI	İTA.8.5.1. Atatürk Dönemi'ndeki demokratikleşme yolunda atılan adımları açıklar.	1
	İTA.8.5.3. Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiye Cumhuriyetine yönelik tehditleri analiz eder.	1
ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI	İTA.8.6.2. Atatürk Dönemi Türk dış politikasında yaşanan gelişmeleri analiz eder.	1

Adı ve Soyadı: Sınıfı: Numarası:

Örnek Senaryo 1	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
4 soru	*Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular* *1, 2, 3 ve 5. sorular*
1 soru	*Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular* *4. soru*

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 8

2. SINAV

Adı ve Soyadı: Sınıfı: Numarası:

SENARYO 1

Kazanım: İTA.8.4.1. Çağdaşlaşan Türkiye'nin temeli olan Atatürk ilkelerini açıklar.
Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, Halkçılık, Devletçilik, Laiklik ve İnkılapçılık ilkeleri kavramsal düzeyde ele alınır.

İTA.8.4.6. Ekonomi alanında meydana gelen gelişmeleri kavrar.
a) İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararlar millî iktisat anlayışı ve tasarruf bilinci açılarından incelenir.
b) Tarım, sanayi, ticaret ve denizcilik alanlarında yapılan çalışmalar üzerinde durulur.
c) 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı'nın Türkiye ekonomisine etkilerine değinilir.

1. Ülkemizde devlet, ekonomik hayatın içinde yer alsa da özel sektörü güçlendirme hedefinden hiçbir zaman vazgeçmedi. Bu amaçla fabrika kuracak girişimcilere kredi vermesi için 1933 yılında Sümerbank faaliyete geçirildi. 1935 yılında ise, maden kaynaklarını tespit etmek ve madenciliği geliştirmek üzere Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü kuruldu. Ayrıca madenlerimizi işletmek üzere Etibank açıldı.

Bu parçada verilen gelişmelerin Atatürk ilkelerinden hangisiyle ilişkili olduğunu yazınız ve bu ilkeyi açıklayınız.

Kazanım: İTA.8.4.2. Siyasi alanda meydana gelen gelişmeleri kavrar.
a) Saltanatın kaldırılması, Ankara'nın başkent oluşu, Cumhuriyet'in ilan edilmesi, Halifeliğin kaldırılması, Şeriye ve Evkâf Vekâleti'nin kaldırılması ile Erkân-ı Harbiye Vekâleti'nin kaldırılmasının neden ve sonuçları ele alınır.
b) 1924 Anayasası'nın kabulüne değinilir.

2. Siyasi alanda yapılan inkılaplardan üçünü yazınız.

SENARYO 1

Kazanım: İTA.8.5.1. Atatürk Dönemi'ndeki demokratikleşme yolunda atılan adımları açıklar.
a) Cumhuriyet Halk Fırkası, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve Serbest Cumhuriyet Fırkası ele alınır.
b) Demokratikleşme çabalarına ilişkin olarak Büyük Nutuk'ta yer alan kısımlardan kanıtlar gösterilir.

3. Mustafa Kemal Atatürk Dönemi'nde mecliste kurulan muhalefet partilerinin adlarını yazınız.

Kazanım: İTA.8.5.3. Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiye Cumhuriyetine yönelik tehditleri analiz eder.

4. Türkiye'ye yönelik dış tehdit unsurlarının amaçlarını ve bu tehditlerin ortaya çıkmasında Türkiye'nin jeopolitik konumunun etkisini yazınız.

SENARYO 1

Kazanım: İTA.8.6.2. Atatürk Dönemi Türk dış politikasında yaşanan gelişmeleri analiz eder.
a) Lozan Barış Antlaşması, Atatürk dönemi Türk dış politikasının temel ilkeleri ile ilişkilendirilir.
b) Yabancı okullar, Dış Borçlar Sorunu, Musul Sorunu, Nüfus Mübadelesi ve Montrö Boğazlar Sözleşmesi Atatürk dönemi Türk dış politikası açısından ele alınır.
c) Milletler Cemiyeti'ne girişte izlenen politika vurgulanır.
d) Balkan Antantı ve Sadabat Paktı ele alınır.

5. İngiltere ve Sovyetler Birliği'nin desteği ile toplanan Boğazlar Konferansı sonunda, 20 Temmuz 1936'da Montrö Boğazlar Sözleşmesi imzalandı. Bu sözleşmeye göre,

- Boğazlar Komisyonu kaldırıldı.
- Türkiye'nin Boğazlarda asker bulundurması kabul edildi.
- Türkiye savaş tehlikesiyle karşılaşır veya savaşa girerse Boğazları kapatabilecekti.

Buna göre, Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin Türkiye açısından önemini yazınız.

8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ
2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU

SENARYO 2

Ünite	Kazanımlar	Soru Sayısı
ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE	İTA.8.4.1. Çağdaşlaşan Türkiye'nin temeli olan Atatürk ilkelerini açıklar.	1
	İTA.8.4.4. Eğitim ve kültür alanında yapılan inkılapları ve gelişmeleri kavrar.	1
	İTA.8.4.8. Cumhuriyet'in sağladığı kazanımları ve Atatürk'ün Türk milleti için gösterdiği hedefleri analiz eder.	1
	İTA.8.4.9. Atatürk ilke ve inkılaplarını oluşturan temel esasları kavrar.	1
DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI	İTA.8.5.1. Atatürk Dönemi'ndeki demokratikleşme yolunda atılan adımları açıklar.	1
ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI	İTA.8.6.1. Atatürk Dönemi Türk dış politikasının temel ilkelerini ve amaçlarını açıklar.	1
	İTA.8.6.2. Atatürk Dönemi Türk dış politikasında yaşanan gelişmeleri analiz eder.	1

Örnek Senaryo 2	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
7 soru	*Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular* *Tüm sorular*

Adı ve Soyadı: Sınıfı: Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: İTA.8.4.1. Çağdaşlaşan Türkiye'nin temeli olan Atatürk ilkelerini açıklar.
Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, Halkçılık, Devletçilik, Laiklik ve İnkılapçılık ilkeleri kavramsal düzeyde ele alınır.

1. Bizim düşüncemizde; çiftçi, çoban, amele, tüccar, sanatkâr, asker, doktor kısacası herhangi bir sosyal müessesede çalışan bir vatandaşın hak, menfaat ve hürriyeti eşittir.

Atatürk'ün bu sözünün onun ilkelerinden hangisiyle ilgili olduğunu yazınız.

Kazanım: İTA.8.4.4. Eğitim ve kültür alanında yapılan inkılapları ve gelişmeleri kavrar.
a) Tevhid-i Tedrisat Kanunu, Harf İnkılabı, Millet Mektepleri, Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu ele alınır.
b) 1933 Üniversite Reformu'ndan hareketle Atatürk'ün bilimsel gelişme ve kalkınmaya verdiği önem vurgulanır.
c) Atatürk'ün güzel sanatlara ve spora verdiği önem örneklerle açıklanır.

2. Bir milletin fertleri ancak bir türlü eğitim görebilir, iki türlü eğitim bir memlekette iki türlü insan yetiştirir. Bu ise his ve fikir birliğine ve dayanışma amaçlarına aykırıdır.

Atatürk'ün bu sözü doğrultusunda gerçekleştirilen inkılabı yazınız.

Kazanım: İTA.8.4.8. Cumhuriyet'in sağladığı kazanımları ve Atatürk'ün Türk milleti için gösterdiği hedefleri analiz eder.
a) Büyük Nutuk ve Onuncu Yıl Nutku ele alınır.
b) Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'nden hareketle Cumhuriyet'in korunmasında ve sürekliliğinin sağlanmasında gençliğe verilen görev ve sorumluluklar vurgulanır.
c) Atatürk'ün kişilik özelliklerinden; çok yönlülüğü, akılcılığı, bilimselliği ve çağdaşlığı vurgulanır.

3. Cumhuriyetin vatandaşlara sağladığı kazanımlara bir örnek yazınız.

SENARYO 2

Kazanım: İTA.8.4.9. Atatürk ilke ve inkılaplarını oluşturan temel esasları kavrar.
Atatürk ilkeleri; millî tarih bilinci, bağımsızlık ve özgürlük, egemenliğin millete ait olması, millî kültürün geliştirilmesi, Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkarma ideali, millî birlik ve beraberlik ile ülke bütünlüğü bağlamında açıklanır.

4. Atatürk ilke ve inkılaplarını oluşturan temel esaslardan biri olan millî egemenlik hakkında bilgi veriniz.

Kazanım: İTA.8.5.1. Atatürk Dönemi'ndeki demokratikleşme yolunda atılan adımları açıklar.
a) Cumhuriyet Halk Fırkası, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve Serbest Cumhuriyet Fırkası ele alınır.
b) Demokratikleşme çabalarına ilişkin olarak Büyük Nutuk'ta yer alan kısımlardan kanıtlar gösterilir.

5. Mustafa Kemal Atatürk Dönemi'nde mecliste kurulan muhalefet partilerinin adlarını yazınız.

Kazanım: İTA.8.6.1. Atatürk Dönemi Türk dış politikasının temel ilkelerini ve amaçlarını açıklar.
Tam bağımsızlık, gerçekçilik, akılcılık, mütekabiliyet, barış, millî menfaatleri esas alma, Türk ve dünya kamuoyunu dikkate alma ilkeleri, Atatürk dönemi Türk dış politikası çerçevesinde işlenerek Atatürk'ün ileri görüşlülüğü vurgulanır.

6. Harp zaruri ve hayati olmalı... Öldüreceğiz diyene karşı ölmeyeceğiz diye harbe girebiliriz. Lakin hayat-ı millet (milletin hayatı) tehlikeye maruz kalmayınca (uğramayınca) harp bir cinayettir...

Atatürk bu sözüyle dış politikada hangi temel ilkeye önem verdiğini vurgulamıştır? Yazınız.

SENARYO 2

Kazanım: İTA.8.6.2. Atatürk Dönemi Türk dış politikasında yaşanan gelişmeleri analiz eder.
a) Lozan Barış Antlaşması, Atatürk dönemi Türk dış politikasının temel ilkeleri ile ilişkilendirilir.
b) Yabancı okullar, Dış Borçlar Sorunu, Musul Sorunu, Nüfus Mübadelesi ve Montrö Boğazlar Sözleşmesi Atatürk dönemi Türk dış politikası açısından ele alınır.
c) Milletler Cemiyeti'ne girişte izlenen politika vurgulanır.
d) Balkan Antantı ve Sadabat Paktı ele alınır.

7. İngiltere ve Sovyetler Birliği'nin desteği ile toplanan Boğazlar Konferansı sonunda, 20 Temmuz 1936'da Montrö Boğazlar Sözleşmesi imzalandı. Bu sözleşmeye göre:

- Boğazlar Komisyonu kaldırıldı.
- Türkiye'nin Boğazlarda asker bulundurması kabul edildi.
- Türkiye savaş tehlikesiyle karşılaşır veya savaşa girerse Boğazları kapatabilecekti.

Buna göre, Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin Türkiye açısından önemini yazınız.